

Antipest-protocol

Doel van het antipestprotocol

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Wij streven ernaar:

- Dat kinderen zich veilig voelen, dat ze vertrouwen hebben in ons, in elkaar, in zichzelf en de mensen om hen heen
- Dat de kinderen de kans krijgen zo veel mogelijk op eigen niveau te presteren
- Het onderwijs zo te organiseren dat leerlingen leren samen te werken
- Dat kinderen niet alleen kennis maar ook sociale en praktische vaardigheden leren die nodig zijn om het samenwerken met de ander mogelijk te maken
- Dat kinderen leren omgaan met gevoelens en emoties van zichzelf (en die van de ander)
- Dat kinderen leren een ander te respecteren en te waarderen
- Dat wij bij de kinderen aandacht willen voor normen en waarden en respect voor ieders culturele en levensbeschouwelijke achtergrond
- Dat kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandige personen

Bij dit alles staat voorop, dat de kinderen zich gelukkig en geborgen voelen en dat leren voor hen een uitdagende, prettige bezigheid moet zijn. Daarom vinden wij de sfeer waarin een kind zich ontwikkelt van groot belang. De houding van onze leerkrachten is open, bemoedigend, beschermend en positief.

Voorkomen van pesten 1.

Op onze school zijn we ons bewust van preventief handelen inzake het probleem pesten. Afwachten tot het mis gaat is geen optie. Daarom zijn we in schooljaar 2016-2017 gestart met het programma van: **“De Vreedzame School”**.

“Wat is de Vreedzame School”

“De Vreedzame School” is een compleet programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

Regels en afspraken.

Vanuit deze visie zijn de volgende regels en afspraken voortgekomen.

Een regel wordt consequent door de hele school gehandhaafd en daarbij horen vooraf vastgestelde sancties. Afspraken worden met elkaar in de groepen afgesproken waarbij het belangrijk is dat ze nagestreefd worden. Bij het overtreden hiervan staan geen sancties.

De regels die voor de hele school gelden hangen zichtbaar in de school en de sancties zijn bekend bij iedereen. Wanneer een leerling drie maal een regel heeft overtreden wordt er contact opgenomen met de ouders om te bespreken hoe we samen tot gewenst gedrag kunnen komen.

Conflict-oplossend leren.

Kinderen leren dat conflicten bij het leven horen. Vanaf groep 1 leren onze leerlingen hoe een conflict opgelost kan worden. Uit de groepen 7 en 8 wordt na een sollicitatie een groepje kinderen gekozen dat een training tot mediator gaat volgen. Die training wordt door een van de leerkrachten gegeven. Vervolgens krijgen die kinderen de taak om op het speelplein te bemiddelen bij conflicten.

Gedeelde verantwoordelijkheid.

Bij het programma van de "Vreedzame School" geven we inhoud aan:

Samen verantwoordelijk zijn voor elkaars welbevinden.

Voorkomen van pesten 2.

Onze ervaring leert dat vanaf groep 6 kinderen wat betreft hun sociaal-emotionele ontwikkeling een zeer diverse groei doormaken. Dat is een goed moment om de groep een Rots&Water training aan te bieden. Met deze training leren kinderen hun eigen keuzes te maken (rots) en ook rekening te houden met behoeftes van medeleerlingen (water).

Voorkomen van pesten 3.

Op onze school hanteren we het signaleringsprogramma "SCOL". Dit is een leerlingvolgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling.

Met de kinderen van groep 1, 2 en 3 wordt tweemaal per jaar een kind-gesprek gehouden over welbevinden en vult de leerkracht de vragenlijst van "SCOL" in.

Leerlingen vanaf groep 4 vullen tweemaal per jaar zelf een vragenlijst in. Ook deze leerkrachten vullen de vragenlijst op hetzelfde moment in. In een enkel geval kan blijken dat een kind zich niet veilig of gezien voelt op school. De leerkracht gaat met het kind in gesprek en zal gepaste interventies plegen om dit op te lossen. De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld.

Plagen of pesten.

De begrippen plagen en pesten worden regelmatig door elkaar gebruikt. Toch bestaat er een duidelijk verschil.

Plagen:

Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Men neemt elkaar in de maling, zonder dat er een dreigende situatie ontstaat. Men haalt een grapje bij elkaar uit. Een beetje plagen kan zelfs de sfeer verbeteren.

Pesten:

“Langdurig uitoefenen van lichamelijk en/of geestelijk geweld door één of meer personen. Het is gericht tegen een zwakkere partij die niet in staat is zich succesvol te verdedigen”.

Bij pesten is er sprake van een slachtoffer en een dader. De dader heeft de intentie om het slachtoffer te beschadigen. Het gedrag van de dader is bedreigend. Het slachtoffer wordt beschadigd en kan zich vaak niet verweren zonder opnieuw aangepakt te worden.

Pesten gebeurt meestal niet openbaar. Het is daarom moeilijk te constateren en vaak merk je het pas als het al een tijdje aan de gang is. Het is dan ook erg belangrijk om duidelijk en zeer consequent te handelen.

Aanpak pesten.

Pesten is een probleem dat zich niet gemakkelijk laat oplossen. Pesten speelt zich vaak in het verborgene af. Dat alleen al maakt het moeilijk om er grip op te krijgen. Het is van groot belang dat alle betrokkenen (leerlingen, leerkrachten en ouder(s)/verzorger(s)) pesten als een bedreiging voor een veilige leefomgeving zien. Ze moeten zich bereid verklaren pesten te willen signaleren, melden, voorkomen en bestrijden, zodat er op de school een veilig klimaat ontstaat. Een middel daarvoor is dit protocol, dat door alle betrokkenen dient te worden uitgedragen en nageleefd.

Ook op onze school worden soms kinderen gepest om uiteenlopende redenen. Binnen de school tolereren we pesten niet. Door het nemen van bovenstaande preventieve maatregelen proberen we zoveel mogelijk problemen te voorkomen. We hebben afspraken gemaakt over o.a. hoe we met elkaar omgaan, welke signaleringslijsten gebruikt worden, preventieve maatregelen, etc. Vervolgens beschrijven we hoe te handelen als er melding wordt gemaakt (door ouders en/of kinderen) of geconstateerd wordt (door leerkrachten en/of begeleiders) dat er sprake is van pesten.

Wil je pesten effectief bestrijden dan zul je de volgende vijf groepen moeten meenemen.

Vijf sporen aanpak:

De leraar (signaleren en aanpakken)

Spoor 1. Groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de intern begeleider die, zo nodig buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat. In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider de ouders op de hoogte stellen. Eventueel vindt

er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

De pester

Spoor 2.

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het idee is de pester de kans te bieden zijn leven te beteren voordat andere trajecten worden ingezet.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste. - Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? * Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn: - Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen) - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Het gepeste kind

Spoor 3.

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.

De zwijgende middengroep

Spoor 4.

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters bestraffen het slachtoffer voor zijn klikken.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

De ouders

Spoor 5.

Ouders van de gepeste leerling:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d) Geef zelf het goede voorbeeld
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Stappenplan anti-pestprotocol

Vooraf: elke melding van pestgedrag wordt serieus genomen en geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. De leerkracht stelt de IB op de hoogte. Het team wordt op de hoogte gesteld i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden moet worden weggenomen. Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht observeert nauwkeurig.

Stap 3

De leerkracht koppelt terug naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact wordt opgenomen.

Stap 4

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken. Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. Leerkracht overlegt met IB. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Team wordt hiervan op de hoogte gebracht. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan ib-er. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

- 1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd.
- 2 Acties en afspraken zijn erop gericht het pesten te stoppen en het gedrag te veranderen.
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de SBD, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6 Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden. Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen.

Mocht dit vaker noodzakelijk zijn dan zal met de Raad van Bestuur van de Stichting PODAS worden overlegd of er een verwijderingsprocedure voor de pester(s) in gang wordt gezet.

Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd.